

**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

Факультет суспільних і прикладних наук

Кафедра архітектури та будівництва

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Проректор з навчально-методичної
роботи**

 Ярослав ШТАНЬКО
“ 29 ” серпня 2025 р.

РИСУНОК, ЖИВОПИС, СКУЛЬПТУРА

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань:	19 Архітектура та будівництво
Спеціальність:	191 Архітектура та містобудування
Освітньо-професійна програма:	Архітектура та містобудування
Освітній рівень:	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни:	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання:	українська

Івано-Франківськ 2025

Розробники:

асистентка кафедри архітектури
та будівництва

Анна ТЕРЕШКУН

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри архітектури та будівництва
протокол № 1 від 25 серпня 2025 р.
Завідувач кафедри

Руслан ЖИРАК

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОПП

Андрій САВЧУК

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол № 1 від 29 серпня 2025 р.

e-mail	Анна Василівна Терешкун
Номер аудиторії чи кафедри	Кафедра архітектури та будівництва 203 ауд.
Посилання на сайт	<u>Рисунок. Живопис. Скульптура</u>
Сторінка курсу в СДО	https://online.ukd.edu.ua/mod/url/view.php?id=134601

ВСТУП

Мета дисципліни: В процесі освоєння матеріалу дисципліни бакалаври набувають наступні компетентності: володіння основами образотворчої діяльності, здатність здійснювати процес професійного зображення натури та її навколишнього предметно-просторового середовища, їх художньої інтерпретації графічними засобами. засвоєння практичних засад навчального рисунку починаючи від формування поняття конструктивної логіки, побудови об'ємної форми і методичної послідовності поетапного ведення роботи над зображенням до визначеного рівня завершеності за допомогою перспективної побудови об'єму в просторі, тону, світлотіньового моделювання форми.

Завдання: навчити студентів володіти засобами кольору, передавати на площині трьохвимірність об'єктів предметно-просторового середовища в залежності від освітлення, оточення, повітряної та колірної перспективи. Формування вміння трансформувати зображені реальні об'єкти у двовимірні декоративні рішення. Здобуття базових знань та ознайомлення з різними техніками написання картин.

Згідно з вимогами освітньо-професійних та освітньо-кваліфікаційних програм студенти повинні **знати:**

- характеристики теоретичних основ рисунку;
- принципи перспективного зображення;
- основні принципи конструктивно-структурної побудови та живописної композиції;
- засоби побудови та передачі об'ємної форми на площині, закономірності сприйняття;

вміти:

- виконувати постановки з натури в графічній техніці;
- здійснювати лінійно-конструктивну побудову постановки;
- застосувати на практиці усі види штриха;
- правильно організувати картинну площину;
- засобами світлотіні моделювати форму, передавати повітряно-просторову перспективу;

- у результаті вивчення малюнку у студента повинно розвиватись відчуття світлотіні, нюансу, контрасту, які він виявляє за допомогою штриха;
- здійснювати оптимальне композиційне та колористичне рішення;

· вирішувати проблему об'ємності та просторовості зображення тоном, кольором, ліпленням фрагменту.

Професійні компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни «Рисунок, живопис, скульптура» (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОПП «Архітектура та містобудування», введеної в дію ЗВО «Університет Короля Данила» “__” _____ року).

Шифр та назва компетентності	Шифр та назва програмних результатів навчання
ІК. Здатність розв'язувати складні задачі у дизайні середовища, що передбачає вивчення рисунку та живопису. та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.	ПРН1. Аналізувати, цілеспрямовано шукати і вибирати необхідні для вирішення професійних завдань інформаційно-довідникові ресурси і знання з урахуванням сучасних досягнень науки і техніки.
ЗК1. Знання та розуміння рисунку та живопису.	
ЗК4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	

ЗК6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт з рисунку та живопису.	
СФК6. Здатність застосовувати у проектно-художній діяльності спеціальні техніки та технології роботи у відповідних матеріалах.	

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	другий (II)		
Семестр	третій (III),		
Кількість кредитів ЄКТС	3/3		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	лекції	0 (в годинах)	0 (в годинах)
	семінари, практичні	56/56 (в годинах)	-
Самостійна робота		60/60 (в годинах)	- (в годинах)

Форма підсумкового контролю	Залік (III семестр)
------------------------------------	--------------------------------

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Пререквізити	Постреквізити

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем лекційного матеріалу

Зміст практичних занять

Тема 1. Рисунок стільця з драперією (8 год.)

Зобразити стілець лінійно-конструктивною побудовою з врахуванням перспективного скорочення. Світлотіньовий рисунок.

Матеріал: олівець. Формат: А3.

Рисунок стільця зі спинкою є практичною вправою для того, щоб око рисувальника навчилося сприймати велику форму, розміщену в просторі. Рисунок драперії довершує композицію постановки.

Самостійне опрацювання: тема 1- ескізи замальовки стільця у різних ракурсах, рисунок, А4

усі завдання для самостійного опрацювання знаходяться за посиланням

 самостійне опрацювання

Тема 2. Живопис натюрморту з гіпсовою капітеллю (8 год.)

Розмістити зображення натюрморту з гіпсовою деталлю на папері. Передати об'єм та характерну схожість предметів.

Матеріал: акварель. Формат: А3.

Розмістивши рисунок натюрморту на форматі, виявити загальну форму та пропорції предметів, намітити основні границі світла і тіні, а також полисків. Далі слід визначити, які предмети утворюють передній план, які входять в глибину, який предмет є найтемнішим, який найсвітлішим.

Через детальну передачу кольорових та тонових відношень натури у такий спосіб досягають передачі матеріалу.

Самостійне опрацювання: завдання 2, виконати на вибір :

зображення пляшки в трьох ракурсах, або три різні пляшки. Виконується на форматі А4

Тема 3.Рисунок натюрморту з предметів вжитку на фоні драперії (6 год.)

Конструктивне та тонове рішення натюрморту з різних предметів побуту. Постановка предметів на фоні драперії.

Матеріал: олівець. Формат: А3.

Самостійне опрацювання:завдання 3-виконати рисунок глечика в трьох ракурсах А4

Тема 4. Рисунок гіпсової розетки (8 год.)

Лінійно-конструктивна побудова з урахуванням перспективних скорочень та дотриманням якомога точніших пропорційних співвідношень. Світлотіньове зображення. Передача об'єму .

Матеріал: олівець. Формат: А3.

Самостійне опрацювання: завдання 4- виконати рисунок гіпсової розетки на вибір, формат А4

Тема 5. Живопис скляної вази з квітами в натюрморті (8 год.)

Композиційне рішення натюрморту з осінніх квітів, побудова форми, передача пропорцій. Колірне трактування постановки. Збереження характерних рис квітів: напрям, характер світла, теплохолодність світлотіні, підкреслення головних форм насиченістю кольору. Відтворення за допомогою фарби скляної поверхні.

Матеріал: акварель. Формат: А3.

Самостійне опрацювання: завдання 5, виконати малюнок квітки, листка на вибір, акварель, А4

Тема 6. Рисунок гіпсового пласта в натюрморті (8 год.)

Лінійно-конструктивна побудова з урахуванням перспективних скорочень та дотримання пропорційних співвідношень. Світлотіньове зображення. Передача об'єму.

Матеріал: олівець. Формат: А3.

Самостійне опрацювання: завдання 5, виконати елемент натюрморту або предмет побуту, рисунок, А4

Тема 7. Рисунок фрагменту інтер'єру (6 год.)

У форматі паперу закомпонувати фрагмент інтер'єру. Лінійне зображення з урахуванням перспективного скорочення.

Матеріал: олівець. Формат: А2

На відміну від креслярських робіт, зображення рисунку інтер'єру виконується від руки, але згідно з принципом побудови схематичних креслень.

У відтворенні фрагменту інтер'єру важливу роль відіграє вміння рисувальника передати пропорції та конструкцію, враховуючи перспективу та не спотворивши зображення. Також важливим у роботі над даним завданням є відтворення об'єму засобами світлотіньового вирішення, використовуючи тональний штрих та штрих по формі.

Самостійне опрацювання: завдання 6 рисунок елементу інтер'єру, 1 предмет, рисунок, А4

Тема 8. Рисунок гіпсової моделі черепа (4год.)

Лінійно-конструктивна побудова черепа з дотриманням усіх пропорцій. Передача об'єму за допомогою штриха. Виконання рисунку черепа з різних положень.

Матеріал: олівець. Формат: А3.

Рисунок гіпсового черепа є первинним етапом і важливим кроком у подальшій побудові голови. Робота над рисунком черепа є вагомим кроком. Будова черепа є складним об'єктом для вивчення, тому рисувальник повинен добре проаналізувати анатомічну будову.

Самостійне опрацювання:завдання 4- виконати рисунок гіпсової розетки на вибір, формат А4

Тема 9. Ліпка рельєфу капітелі з драперією (6год.)

Виконати лінійно-конструктивний рисунок гіпсової капітелі на дошці обтягнутій скульптурним пластиліном. Дотримати пропорційне співвідношення та характер капітелі. Проявити форму предмета за допомогою моделювання пластиліну та накладання його на поверхню.

*Самостійне опрацювання: завдання 7 скульптура драперії, пластилін, двп 20*30*

Зміст самостійної роботи студентів

Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни «Назва дисципліни»

Найменування видів робіт	Розподіл годин	
	денна форма	заочна форма
Самостійна робота, год, у т.ч.:	60	-
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	-	-
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	4	-
Підготовка звітів з практичних робіт	4	-
Підготовка до поточного контролю	6	-
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	46	-

ПОЛІТИКА КУРСУ

Усі теоретичні та методичні матеріали з навчальної дисципліни, а також графік відпрацювань, представлені в “Системі дистанційної освіти”. Відвідування занять з курсу є обов'язковим.

Будь-які прояви академічної недоброчесності врегульовуються відповідно до чинних в університеті правил і положень. Усі студенти під час занять мають поводитися відповідно до етичних норм, що діють в Університеті Короля Данила.

Поведінка поведження здобувачів у аудиторії і взаємини з викладачем здійснюються у відповідності до [Кодексу корпоративної етики](#) та [Принципів і норм академічної доброчесності, як функціонують в УКД](#).

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця в галузі інформаційних технологій.

Програмний результат навчання ^[1]	Метод навчання	Метод оцінювання
Аналізувати, цілеспрямовано шукати і вибирати необхідні для вирішення професійних завдань інформаційно-довідникові ресурси і знання з урахуванням сучасних досягнень науки і техніки.	словесні методи (лекція, розповідь пояснення); наочні методи (ілюстрування, комп'ютерні і мультимедійні методи); інтерактивні методи (дискусія, мозковий штурм, робота в команді (групах))	диференційований залік

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється [«Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів»](#), яке розміщено на сайті університету в розділі «Публічна інформація»: <https://ukd.edu.ua/node/1149>

Здобувачі мають право оскаржувати результати поточного оцінювання, а також інформувати про факти конфліктних ситуацій в академічній групі чи з викладачем у відповідності до [«Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій»](#).

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали - “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі.

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру.

Підсумковий контроль знань у формі диференційованого заліку (І семестр) проводиться у вигляді підсумкової роботи з рисунку. За результатами підсумкового контролю (диференційований залік/екзамен) студент може отримати 40 балів.

Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно Шкали оцінювання знань за ЄКТС) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %
Національна диференційована шкала	
Відмінно	90 – 100
Добре	75 – 89
Задовільно	60 – 74
Незадовільно	0 – 59
Національна недиференційована шкала	
Зараховано	60 – 100
Не зараховано	0 – 59
Шкала ECTS	
A	90 – 100
B	83 – 89
C	75 – 82
D	68 – 74
E	60 – 67
FX	35 – 59
F	0 – 34

Студенти, які не з'явилися на екзамени без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

Об'єктивність процедур проведення контрольних заходів забезпечується відмежуванням результатів поточного контролю від результатів підсумкового контролю.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ^[2]

Основна література

1. Шицька Н.В. Методичні вказівки з курсу «Рисунок, живопис, скульптура». Система дистанційної освіти ЗВО «Університет Короля Данила». URL: <https://online.ukd.edu.ua/course/view.php?id=4055>
2. Гілязова Н.М. Рисунок. Живопис: навчальний посібник. – Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2021. – 120с.
3. Гребенюк Г.Є. Основи композиції та рисунок. – Київ : Техніка, 1997.

Додаткова література

1. Альбом «Декоративне мистецтво України». К., Мистецтво, 1991. 213 с.
2. Недосєко Н. Натюрморт. Методичні рекомендації. ЧДБК, 2001. 20 с.
3. Лильо-Откович Зоряна, Український пейзажний живопис XIX – початку XX сторіччя. – К.: Балтія-Друк, 2007. – 120 с.; іл. – Укр., англ.
4. В. А. Греченко, І.В.Чорний, В.А. Кушнерук, В.А.Режко, Історія світової та української культури: Підручник для вищ. закл. освіти – К.: Літера ЛТД, 2005. – 464 с.
5. Катерина Білокур очима сучасників / Спогади, есеї, розвідки, матеріали з архіву художниці підготував, упорядкував М.Кагарлицький. – К.: «Томіріс», 2000. – 432 с., іл.
6. . Косьяненко Катерина, Мамаї та Мамаївни. Живопис. – К.: Видавництво «Промінь», 2013. – 36 с.: кол.іл.
7. 13. Тадем Е., 50 креативних ідей малювання олівцем / Пер.з англ. В.Кучменко. – К.: Видавнича група КМ-БУКС, 2018. – 224 с.: іл.
8. 14. Кетрін Інгрем, Це Воргол. Ілюстрував Ендрю Рей. / Пер.з англ. Р.Паранько. – Львів, Видавництво Старого Лева, 2016. – 80 с.: кол.іл.
9. 15. Кетрін Інгрем, Це Далі. Ілюстрував Ендрю Рей. / Пер.з англ. Р.Паранько. – Львів, Видавництво Старого Лева, 2017. – 80 с.: кол.іл.

10. 16. Джордж Роддам, Це Ван Гог. Ілюстрації С.Гарасамович. / Пер.з англ. Т.Савчинська. – Львів, Видавництво Старого Лева, 2018. – 80 с.: кол.іл.
11. 17. Сара Паппворт, Це Моне. Ілюстрації Од Ван Рин. / Пер.з англ. Т.Савчинська. – Львів, Видавництво Старого Лева, 2019. – 80 с.: кол.іл.
12. 18. Паламарчук Г.П., Тарас Шевченко. Альбом. – К.: Мистецтво, 1976. – 352 с.: кол. іл.
13. 21. Іттен Й., Мистецтво кольору. Перекладач Монахова Л. – Видавництво Аронов, 2020. – 96 с.: кол.іл.
14. 22. Кассія Сент-Клер, Потаємне життя барв. Переклад Сокульська К. – К.: Видавнича група КМ-БУКС, 2021. – 296 с.: іл.
15. 23. Железняк С.М., Ламонова О.В. Образотворче мистецтво: навч. посіб.. – К.: Генеза, 2013. – 176с.
16. 24. Туманов І. Рисунок. Живопис. Скульптура: Теоретико-методологічні основи комплексного навчання: навч. посіб. Львів: Аверс, 2010. 496 с.